

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Detectio Nvgarvm Lvtheri, Cvm Declaratione Veritatis
Catholicae, Et Confvtatione Dogmatvm Lvtheranorvm**

Bundere, Jan van den

Louanij, 1551

De mendacijs Lutheri. cap. xxxv.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35621

DE MENDACIIS

De mendacijs Lutheri. CAP. XXXV.

PHILOMATHES Summa ne est iniuria virū Euangelicū accusare mendacij. **ORTHOD.** Euangelicus vir, de schola Christi (qui est ipsa veritas) veretur & horret mendacium: Discipulus autē Sathanæ (qui mendax, & pater mendacij) mendacium pro crimine non habet: vanitas enim, dolus, simulatio, & mendacium, arma sunt Lutheri, quibus tonat, territat orbem. His fretus non modò summum Pontificem, verū & Imperatorem quoque lacescere audet, ac alios Principes. Sit hoc primò gratia exempli: Augustę coram Cardinali tit. S. Sixti, Legato, An. 1518. hanc legit ex scheda protestationem. Ego frater Martinus Luther Augustinianus protestor me colere & sequi sanctam Romanam ecclesiam, in omnibus meis dictis & factis, præteritis, præsentibus, & futuris. Quòd si quid contra vel aliter dictum fuit vel fuerit, pro non dicto haberi & habere volo. Hac protestatione multis propalata eos præstigiavit, vt verum dixisse Lutherum æstimauerint. Quàm verò simulata fuerit, docet eius acta. Nam admonente legato vt ad cor rediret, erratus suos reuocaret, & promitteret in futurum ab eisdem abstinere, ac ab omnibus

mnibus quæ ecclesiam perturbarent, dixit se non esse sibi conscium aliquid dixisse, quod sit contra sacram scripturam, contra ecclesiasticos patres, contra decretales pontificum, aut contra rectam rationem, aut in aliquo errasse. Deinde multa corrasit argumenta contra Euagantem Clementi. 6. de indulgentijs, contra authoritatem decretalium Romano. pontificum, contra merita sanctorum, contra bonorum operum merita, de sola fide fastuosè contendens. Deinde à legato ad Papam appellauit, vocatus ad Papam venire recusauit, etiam dato saluo conductu. Audis dolosam sui submissionem. Nam censturæ recusat parere. Submisit se præterea (hominem sese agnoscens qui errare possit) vniuersitatum insignium doctoribus, Basiliensium, Friburgensium, Louaniensium, ac Parisiensium. Qui vt eius scripta damnarunt in eos ferociter debacchatus est: vt habes cap. 23. Misit etiam protestationem ad Leonem papam decimum, in qua deferebat non solum sacris literis, verùm etiam sacris canonibus, decretalibusque pontificijs, & ecclesiasticis patribus, sed & suorum superiorum iudicium in omnibus volebat habere saluum. Verùm est mentita iniquitas sibi. Nam in comitijs imperialibus Vvormacię comparens dixit. Neque papæ

DE MENDACIIS

neque consilijs solis credo : cū constet eos & errasse sepius, & sibijs cōtradixisse. Ac in eā tandē venit arrogantia, vt angeli etiam recusaret censurā, qui dixit sese omniū pariturū iudicio superiorum . Placebit mi Philomathes insigne eius audire mendacium, ait in latino cōtra regē Anglię, à virulentia & mendacijs semper abstinui : quibus liber regis est refertissimus . In theutonico autē lib. (duos enim contra regem cōscripsit libellos) Ego inquit, circumcirca dimicauī, at nullus adhuc vtique me vllius mendacij arguere potest, huic insigni mendacio Thomas Murnerus insignem appinxit coronam, quasi mēdaciōrum illustrissimum . Nam ipse Thomas in vno ipsius ædito contra regem libello enumerauit & conuicit Lutheri mendacia quinquaginta. Et Ioannes Diätenbergius in duabus duntaxat confutationibus, quas in eum de votis & de confessione scripsit, arguit eum & conuicit. 874. mendaciōrum, præter alia & innumera, quæ alijs in responsionibus suis illi non falso nec iniuste imputauit .

PHILO. Quis credidisset Lutherum vquam tot mendaciōrum consciū sibi fuisse?

ORTHO. Erubescere non nouerunt heretici, etiam si euincantur, æstimāt enim se à nemine propter suos dolos deprehendendos. Ipsum

sum quoq; Cæsare apertissimo mendacio in-
uisum reddere non est reueritus. In libro e-
nim contra regem Angliæ sic scripsit. Deni-
que Vvormaciam ingressus sum, etiã cum sci-
rem mihi violatam esse à Cæsare fidem publi-
cam. O insigne mendacium, Nonne Impe-
rator fide publica dedit tibi saluum conductũ
veniendi Vvormaciam, ea lege vt in via nul-
lam haberes ad populũ concionẽ? Quam le-
gem prætergressus prædicasti dominica Qua-
simodo Erfordiæ perniciosum sermonẽ. Cum
verò esses Vvormacię, immodestiã tuã & pro-
teruiam quã patienter tulerit Imperator, cõ-
scientia tua testis est: vt autẽ promissis suis sta-
ret fidelis Cæsar, vbi vidit hominem per pias
admonitiones semper magis ac magis pertina-
cem fieri, facultatẽ ei cõcessit vt ad securitatẽ
suam rediret. Redditus ei est Sturnus caduce-
ator & fecialis Cæsaris cum comitibus suis è
Vvormacia, vt tutò perduceret eũ quò vellet
Quãuis verò mandasset illi imperator ne in
itinere concionaretur, contemptor manda-
ti prædicauit in oppido Isennach. Scripsit in-
terea blandas literas, ad cõciliandum quidem
sibi fauorem, Cæsari autem & clericis odium
populare, quæ epistola confestim typis excusa
dispersa est in vulgus. Conquestus est autem
quod obtinere non valuerit vt verbum Dei

(hoc

DE MENDACIIS

(hoc est pernitiōsa sua doctrina) esset liberum sed ligatum: Vt autem Friburgum aduenerat remisit caduceatorem seu fecialem cæsaris, tertio itineris die quo & epistolam ipsam scripserat. Posteaquàm verò venisset Isennacum principis & sui protectoris oppidum, ibique publicè contra Cæsaris mandatum prædicasset in die inuentionis crucis, Paululum ab oppido egressus occultissimo interceptus est concilio ab amicis sub specie hostili. Et mox longè latèq; dispersa est fama Lutherum esse captum, sibiq; violatam fidem publicam, & fractum saluum conductum. Tam secretum erat illud malignitatis consilium, vt etiam comites itineris ignorarent, & putarent illū verè & hostiliter captum & abductum. Mittebatur cursores qui ore & literis nunciarent per vrbes Germaniæ, quàm crudeliter Lutherus captus sit, vinctus tam atrociter vt sanguis à digitis efflueret, vt sic abductus, aliq; grauissima superaddita sunt mendacia, adeo vt nihil certius quàm grauis & cruenta contra Cæsarem & omnem clerum (cuius consilio hæc agebantur vt Lutherani susurrabant) expectaretur seditio, non modo in populo, sed etiam inter principes: donec re certius comperta intelligeretur figmentum esse nequitiae. Ab illis autem suis amicis, qui sub specie hostili

eum

eum interceperant ductus est in oppidum Turingiæ nomine Alstat, ac ibi securus delituit mensibus sex. Ibiq; ædidi libros pernitiosissimos, vnum de secreta confessione ad Franciscum de Sicking, alterum contra Iacobum Lathomum doctorem Louaniensem, alium ad fratres suos Augustinianos de abroganda missa priuata, Et quartum de votis monasticis. Equè insigne mendacium non est reueritus euomere non tam in Imperatorem quàm in omnes imperij status & principes, Cùm enim hi decreuissent Augustæ permanendum esse in antiqua fide ac religione patrum, nihilq; innouandum aut mutandum ante generalis concilij determinatiõem, fecit Lutherus libellum quẽ appellauit glosam in præsentum edictum imperiale. In quo vult omnibus persuasum esse confictum fuisse sub nomine Cæsaris præfatum edictum, nõ obstante quòd ipsi decreto subscripserint per se vel per suos oratores. Cæsar ipse, quinque electores, principes alij, Ecclesiastici. 30. seculares verò 23. Abbates. 22. Comites & Barones. 32. Ciuitates deniq; liberæ & Imperiales. 39. plenūque robur addiderunt, appensis sigillis tum ipsius Cæsariæ Maiest. tum quorundã electorũ aliorumq; principũ & dominorũ. Quid erit à detibus tuis liberũ Luthere si confictũ censes, quod

DE MENDACIIS

quod tot sigillis, tot subscriptionibus munitum est? Non minori mendacio cōmendatam reddere præsumpsisti doctrinam tuam, dicēs eam Augustæ inuentam esse verum euangelium & sacram scripturam. Sed valeat Lutherus dolis ac mendacijs vndique suffarcinatus, ad illius complices me confero. Primus tanquam antesignanus aliorum occurrit Otto Pack ducis Saxoniae Georgij cancellarius, occultus Lutheranus. Hic excogitato sceleratissimo commento effinxit formulam cuiusdam foederis sub nomine quorundam principum catholicorum, Ferdinandi regis Bohemiae, & Caesareꝝ Maiest. locumtenentis, Alberti sancte Roma. ecclesiae Cardinalis, archiepiscopi Maguntini, amborum Marchionum Brandeburgensium: Vvilhelmi & Ludouici fratrum ducum Bauariae ac aliorum: quasi hi sibi confederati arma pararēt aduersus electorem Ioannem ducem Saxoniae, & Philippum Habsiae Lātgrauium, quia hi sacramenta prophanauerunt, templa & monasteria diripuerunt & deuastauerunt, missam non solum aboleuerunt, verum etiam ipsum sacrificium idololatriæ ascripserunt. Viso ducis Georgij sigillo per cancellarium Ottonem dolosè appositum, confestim hi duo principes crediderunt. Communicatoque Consilio ma-
gnum

gnum exercitum coadunauerūt . Voluit autem Lantgravius ante congressum præmonere cognatum suum Ducem Georgium , vt recederet à præfato fœdere . Miratur Dux, Non enim erat sibi conscius alicuius fœderis initi, ac tandem efficaciter docuit nunquàm hoc inter principes initum fuisse fœdus , hoc fecere & alij principes. Excusatio verò archiepiscopi non admittebatur , donec militibus conductis magnam numeraret pecuniæ summam. Actor verò conficti fœderis, pœnas sceleris suo dedit: Lutherus verò ne ab hoc scelere esset immunis , scripsit ad Vvincilaum fratrem suum Augustinianum, præfatum fœdus non fictum , sed verum fuisse . Dominus Ioannes Faber episcopus Viennensis ex libris Zvvinglij multa recitauit & redarguit partim tanquàm sibi contraria , partim tanquàm fidei aduersa , & secundum se impia & absurda . Recensuit item super centum quinquaginta mendacia ex scriptis Oecolampadij, quibus ille populum fallaciter decipiebat . En viros euangelicos , quanto intervallo absint à vero Christi euangelio , quod non nisi veritatem & pacem spirat .

Quàm